

De al aanwezige hygiënesluis leverde punten op voor de zorgvuldigheidsscore.

Ook een informatiebord aan de weg levert 2 punten op voor de zorgvuldigheidsscore.

Alex en Wilma Westerlaken zijn de eerste zorgvuldige veehouders van Nederland.

De familie Westerlaken moest in drie provincies een NB-vergunning aanvragen. Dat is uiteindelijk gelukt voor het bedrijf met 900 melkgeiten.

'Geurtoets, dé grote rem op uitbreidingen'

Tekst en foto's: Dick van Doorn

Tijdens de opening van de nieuwe poedertoren van Bettinehoeve vorig jaar kreeg de familie Westerlaken te horen dat ze de eerste zorgvuldige veehouderij van Nederland zijn.

"Daar hadden we totaal niet op gerekend."

Alex (42) en Wilma (42) Westerlaken uit het Noord-Brabantse Rijswijk hebben net de lammertijd achter de rug. De 500 lammeren die er in de afgelopen tijd geboren zijn en de 900 melkgeiten lopen in de eerste zorgvuldige geitenstal van Nederland. Vorig jaar, toen de familie Westerlaken de opening van de nieuwe poedertoren van Bettinehoeve bijwoonde, werd ze totaal onverwacht door iedereen gefeliciteerd. "Toen werd bekend dat we de eerste zorgvuldige geitenhouders van Nederland zijn. Dat was niet het streven, en hadden we ook niet verwacht, aangezien er al heel veel veehouders de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Vee-

houderij (BZV) hadden aangevraagd. Maar toch erg leuk om mee te maken."

Drie provincies

Omdat hij steeds meer dieren aanhield, wilde Westerlaken in mei 2013 uitbreiden. "Ik belde DLV en zei dat ik 25 meter aan mijn bestaande stal wilde bouwen." Verder wilde de geitenhouder zijn melkput uitbreiden van 2 x 24 zonder automatische afname naar 2 x 36 plaatsen met automatische afname. DLV zei dat dit mogelijk was, mits de familie een omgevingsvergunning en een Natuurbeschermingswetvergunning (NB-vergunning) aan zou vragen. Alex: "In de gemeente Rijs-

wijk geldt deze plicht al veel langer, maar die werd tot dan toe niet gehandhaafd." Maar ook de Rabobank eiste een NB-vergunning, anders zou er geen financiering volgen. Om een NB-vergunning te kunnen krijgen moet je aan kunnen tonen dat het bedrijf geen negatief effect geeft op de natuurwaarden in de omgeving. "Dat was eerst in een cirkel van 3 kilometer, maar door een uitspraak van de Raad van State is die cirkel nu 25 kilometer", legt Jan de Groot, projectleider bij DLV, uit. En laat Westerlaken nou net met zijn bedrijf in een 'drieprovinciënpunt' zitten waardoor hij een NB-vergunning diende aan te vragen in drie provincies: Noord-Brabant, Zuid-Holland

en Gelderland. Zuid-Holland gaf de vergunning in zes weken tijd af en Gelderland in drie maanden. "Maar het verkrijgen van de vergunning in Noord-Brabant dreigde 1 à 1,5 jaar te gaan duren omdat deze provincie een achterstand heeft met het toetsen van de aanvragen. Ik kreeg van de provincie Noord-Brabant wel de felicitaties omdat we de eerste zorgvuldige veehouderij zijn, maar dat is eigenlijk als een auto cadeau krijgen zonder de sleutels erbij te geven." Het CDA heeft op dat moment voor de geitenhouder bij de gedeputeerde aangekaart dat een zorgvuldige veehouderij niet verder kan zonder NB-vergunning. Met hulp van DLV, rechtsbijstand en media-aandacht kreeg Westerlaken uiteindelijk na acht maanden toch zijn NB-vergunning.

De burens

Westerlaken zag van tevoren absoluut niet aankomen dat hij een zorgvuldige veehouderij zou zijn. "Dat we dat wel zijn, komt waarschijnlijk doordat de BZV eigenlijk ontwikkeld is voor gebieden met een hoge staldichtheid." De burens zitten bij Westerlaken op zo'n 250 meter van de geitenhouderij. Volgens Westerlaken is zijn bedrijf echt het 'proefkonijn' geweest wat betreft de BZV. Hij is erg blij dat De Groot de familie zo goed heeft geholpen. "Hij hielp ons onder meer om aan de gemeente de BZV uit te leggen en vulde alle rekentabellen voor ons in."

Aanpassingen voor score

Westerlaken veroorzaakt met zijn bedrijf weinig milieuoverlast en scoort dus hoog op de BZV. De Groot: "Westerlaken heeft zijn mineralenkringloop goed gesloten. Hij kan heel veel mest kwijt op zijn eigen grond. Verder heeft hij een lage impact op de omgeving wat betreft het onderdeel geur. En scoort hij goed omdat hij de gezondheids- en hygiëne-maatregelen op zijn bedrijf goed op orde heeft." Westerlaken heeft dan ook het CAE-vrij- en CL-vrij-certificaat. Hij kan 80 procent van zijn stromest kwijt op de 55 hectare eigen grond. Hij heeft 15 hectare gras, 20 hectare mais en 20 hectare andere akkerbouwgewassen.

Bij de cumulatieve geurtoets, die onderdeel uitmaakt van de verordening Ruimte, wordt er een cirkel van 2 kilometer om het bedrijf getrokken. Vervolgens wordt de dichtstbijzijnde burgerwoning opgezocht die de meeste last van de uitbreiding zou kunnen krijgen. Daarna worden alle bedrijven met odeurwaarden in de cirkel van 2 kilometer genomen en wordt alles in een computermodel gestopt die vervolgens uitrekent of je uit mag breiden of niet. De Groot: "Dit is dé grote rem op het geheel van vergunningen, vooral ook voor de geitenhouderij." Hij geeft een voorbeeld. Het kan zijn dat een woning op één kilometer afstand voor het onderdeel geur overbelast is door de aanwezigheid van een veehouder op korte afstand. De provincie Brabant staat in dat geval geen enkele uit-

Vergunningen krijgen ingewikkelder

De provincie Noord-Brabant wil dat veehouders in de provincie hun ontwikkelingsruimte verdienen door aan bovenwettelijke maatregelen te voldoen. Volgens Jan de Groot, projectleider bedrijfsontwikkeling bij DLV, maakt de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) dit inzichtelijk. De BZV maakt onderdeel uit van de provinciale verordening Ruimte en is sinds 18 maart 2014 van kracht. De twee grote pijlers in de verordening Ruimte zijn eisen aan de locatie waarbij het voornamelijk gaat om geur- en fijnstofuitstoot en als tweede de dialoog met de omgeving. Als je de eerste fase goed doorloopt hebt, krijg je in de tweede fase de eisen van de BZV die globaal uit drie onderdelen bestaat, namelijk inrichting en omgeving, certificaten (waarvan KwaliGeit de belangrijkste is) en innovatie. Als je in de BZV aan de wettelijke eisen voldoet, krijg je 6 punten (basisscore). Om de BZV te kunnen behalen moet je op de diverse onderdelen in totaal echter 7 punten scoren. Volgens De Groot mag je wettelijk gezien 100 m² bijbouwen zonder aan de BZV te hoeven voldoen. "Maar dan zit je nog steeds met de geur- en fijnstofemissietoets uit de verordening Ruimte." Omdat het aanvragen van vergunningen complexer en duurder geworden is, adviseert De Groot geitenhouders om eerst een locatiescan en een financiële scan uit te voeren. Daarmee voorkom je teleurstellingen in het verdere vergunningetraject.

breiding in geurbelasting toe. Dus ook geen uitbreiding in aantal dieren. Mogelijk dat in Noord-Brabant luchtwassers achter geitenstallen in de toekomst deze problematiek kunnen verhelpen, aldus De Groot. Volgens Westerlaken zijn er ook onderdelen van de BZV die je van tevoren kunt aanpassen op je bedrijf zodat je beter scoort. "Ik had al een informatiebord aan de weg staan en we deden ook al boerderijverkoop. Beide levert punten op." Een CAE-vrij/CL-vrij certificaat en een vuile/schone weg leveren punten op. Meedoen aan KwaliGeit en vruchtwisseling van vier verschillende gewassen levert flink wat extra punten op. "Een aantal van deze onderdelen is voor sommige geitenhouders eenvoudig te realiseren. Bekijk dit dus van tevoren met een adviseur als je wilt uitbreiden", aldus Westerlaken. ✓